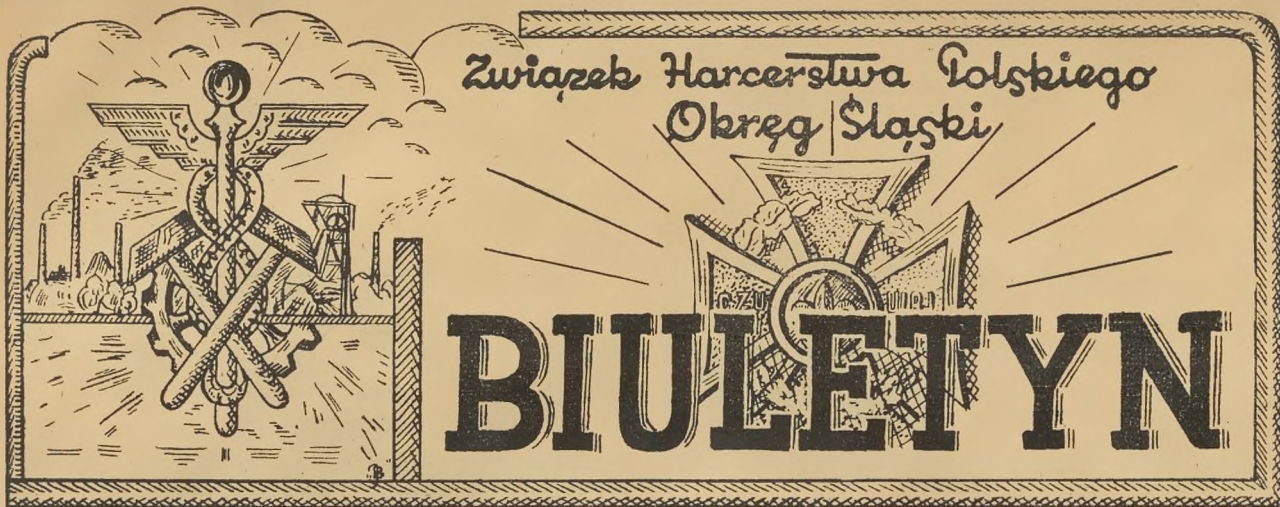

ROK II

KATOWICE, MAJ 1938

NR 5

PRYMAS POLSKI

Poznań, dnia 31 marca 1938 r.

Do Zarządu

Okręgu Śląskiego Zw. Harcerstwa Polskiego

w Katowicach

Dziękuję Wam za adres, nadesłany mi z tegorocznego Zjazdu Okręgowego Związku Harcerstwa Polskiego na Śląsku, i błogosławię Waszej pracy harcerskiej, podejmowanej wytrwale w myśl zasad i wskazań Chrystusowych.

(—) † August Kardynał Hlond.

ORGANIZACJA HARCEREK.

ROZKAZ KOMENDANTKI CHORĄGWI HARCEREK Z DNIA 8 MAJA 1938 R.

I. Zmiany organizacyjne:

1. Zmiana Patrona: II. drużynie harcerek im. Romualda Traugutta w Rudzie zezwalam na zmianę patrona na Paulinę Maciejowską.

2. Rozwijam w drużynę zastęp organizacyjny w Świętochłowicach, drużynowa Adela Warzeszanka.

3. Likwidacja: Grom. Zuch. „Promyków” w Katowicach-Zależu (zuchy przechodzą do zastępu organ.).

4. Nowe jednostki: Przyjmuję do Chorągwi na próbę: Gromadę „Ptaszków” w Rudzie, drużynowa Anna Błaszczykówna — Zastęp organizacyjny przy szkole X. w Katowicach, drużynowa Irena Karpiakówna — Gromadę zuchową przy szkole VII w Katowicach, drużynowa Felicja Leszówna. — Zastęp. org. przy szkole na kolonii Mościckiego, drużynowa Halina Wiśnicka.

II. Sprawy osobowe:

1. Próba drużynowej: Przyznaję próbę drużynowej Zofii Mazankiewiczównie i Władysławie Kramarównie. Próbę drużynowej zuchów Agnieszce Kopiance i Zofii Więckównie.

2. Zwolnienia: Zwalniam z obowiązków drużynowej drużyny w Obszarach Annę Trzaskalikównę — drużyny XII w Katowicach Irenę Korczyńską.

3. Mianowania: Powierzam obowiązki drużynowej w Obszarach Janinie Malickiej — XII. drużyny w Katowicach Elżbiecie Hencińskiej.

4. Na wniosek komendantki Szkoły Instruktorskiej na Buczu, drużyny Józefiny Łapińskiej, zawieszam w czyn-

nościach instruktorskich drużynę Walerię Drozdowiczównę drużynową w Grodźcu na czas od 1 kwietnia do 1 października b. r.

III. Akcja letnia Komendy Chorągwi Harcerek:

1. Obóz drużynowych: Obóz drużynowych odbędzie się w terminie od 25 lipca do 15 sierpnia b. r. w Kurhanach. — Koszt obozu 35,— zł plus kosztu przejazdu. Wymagane przygotowanie w zakresie stopnia, samarytanki i ukończonych lat 16.

2. Obóz drużynowych zuchów odbędzie się w terminie od 18 do 30 lipca b. r. w Koniakowie. Koszt obozu 20,— zł plus kosztu przejazdu.

3. Obóz wędrowny drużynowych starszych dziewcząt odbędzie się od 4 do 19 sierpnia b. r. — Trasa: Krzemieniec, Począjów, Ostróg, Kurhany, Janowa Dolina. Koszt 30,— zł plus kosztu przejazdu.

4. Obóz specjalności samaryt. i łączności odbędzie się od 1 do 25 lipca b. r. w Kurhanach. Koszt 25,— zł plus kosztu przejazdu. W obozie mogą wziąć udział harcerki powyżej 16 lat ze stopniem pionierki, które poprowadzą te działy specjalności w drużynach.

Zgłoszenia na wszystkie obozy organizowane przez Komendę Chorągwi nadsyłać do dnia 20 maja. Łącznie ze zgłoszeniem należy przesłać wykaz służby i część opłaty obozowej w kwocie 5,— zł.

5. Wycieczka do Jugosławii. Komenda Chorągwi organizuje w czasie od 1 do 20 lipca wycieczkę

do Jugosławii, połączoną ze zwiedzeniem Wiednia a w drodze powrotnej Budapesztu. Uczestniczki wycieczki odbędą 10 dniowy obóz nad Adriatykiem. Udział w wycieczce mogą wziąć członkinie drużyny instruktorskiej i drużynowe po próbie. Przypuszczalny koszt wycieczki 250 do 300 złotych. Zgłoszenia do 20 maja.

IV. Akcja letnia starszych dziewcząt:

Drużynowe drużyn starszych dziewcząt mogą skierować harcerki na następujące obozy:

1. Kurs drużynowych drużyn gimnazjalnych, który odbędzie się na Buczu w terminie od 17 do 31 czerwca b. r. Opłata 30,— zł. Warunki przyjęcia: ukończone lat 16 i stopień pionierki.

2. Obóz specjalności samaryt. i łączności organizowany przez Komendę Chorągwi.

3. Obóz krajoznawczy hufca lublinieckiego w Lipnie wojew. poznańskie w czasie od 26 czerwca do 10 lipca. Opłata 25,— zł. Warunki ukończone 14 lat i stopień pionierki.

4. Obóz krajoznawczy hufca mikołowskiego w Kolnie wojew. białostockie w czasie od 4 do 25 lipca. Opłata 30,— zł.

5. Obóz krajoznawczy starszych dziewcząt hufca szopienickiego w Osłoninie nad morzem w czasie od 2 do 23 lipca. Opłata 27,— zł. Warunki przyjęcia ukończone 16 lat, stopień pionierki.

Obóz obejmuje 3 turnusy, stanowiące każdy dla siebie całość. Koszta utrzymania za każdy turnus 9,— zł

i koszt przejazdu. I. turnus od 2 do 9 lipca — II. od 9 do 16 lipca — III. od 16 do 23 lipca b. r.

Jest to pierwszy tego rodzaju obóz zorganizowany z myślą o starszych dziewczętach pracujących zawodowo. Obóz ten umożliwi im spędzenie ich krótkiego urlopu wypoczynkowego w atmosferze harcerskiej. Zgłoszenia do dnia 10 maja b. r.

V. Odprawa kierowniczek obozów:

Zwołuję odprawę kierowniczek obozów na dni 25 i 26 maja b. r. na Bucze. Udział w odprawie obowiązkowy. Program otrzymają zainteresowane drużyny.

VI. Kursy nauczycielskie:

Podaję do wiadomości, że harcerskie kursy nauczycielskie zostały ogłoszone przez Ministerstwo W. R. i O. P. w okólniku Nr. II. W-2315/38 z dnia 21 kwietnia 1938. Drużyny drużynowe zachęca do odbycia kursu nauczycielski interesujące się harcerstwem.

VII Sprawozdanie Zarządu Okręgu Śl. Z. H. P.:

Drużyny hufcowe otrzymają do rozsprzedania drużynom harcererek sprawozdania Zarządu Okręgu Śląskiego Z. H. P. za rok 1937. Cena sprawozdania wynosi 30 gr. Zebraną kwotę należy przekazać na konto Komendy Chor. Harcererek w terminie do końca czerwca r. b.

C z u w a j !

(—) *Zofia Tworkowska,*
p. o. Komendantka Chorągwi.

ORGANIZACJA HARCERZY.

ROZKAZ KOMENDANTA ŚLĄSKIEJ CHORĄGWI HARCERZY L. 10 z dnia 10 maja 1938 r.

1. Zmiany organizacyjne.

d) w Drużynach:

1. Na wniosek Druha Hufcowego przyłączam I D. H. im. Zawiszy-Czarnego w Nowej Wsi do IV D. H. im. H. Dąbrowskiego w Nowej Wsi z powodu braku kierownictwa i małej ilości członków.

i) Zezwolenie:

1. Po ostatecznym wyjaśnieniu i uregulowaniu spraw przez Druha Hufcowego — cofam zawieszenie II D. H. im. T. Kościuszki w Mikołowie ogłoszone w Rozkaze Kom. Śl. Chor. Harc. I. 7 z dnia 28 lutego 1938 r. pkt. 1-h i zezwalam na dalsze prowadzenie pracy organizacyjnej.

2. Mianowania.

Mianuję:

b) w Hufcach.

1. Siemianowice, ref. drużyn harcerzy — phm. Staśko Józef, namiestnik zuchowy — phm. Szyler Władysław, zastępca namiestnika — H. O. Ceglarek Ernest, ref. starszych harcerzy — ćwik Kaczmarczyk Ignacy, ref. imprez dochodowych — wyw. Wojciech Józef, sekretarz — ćwik Grube Hubert.

2. Członkiem Komisji Prób na H. R. przy hufcu Mysłowice — phm. W. Grzeszczuk.

d) w Drużynach.

1. drużynowymi: II D. H. im. T. Kościuszką w Mikołowie. — hm. Wippel Stanisław, IV D. H. im. H. Dąbrowskiego w Nowej Wsi — hm. Tomanek R.

2. p. o. drużynowymi: I D. H. im. K. Miarki w Żorach — H. O. Rudolf Skorupa, XIII D. H. im. H. Sienkiewicza w Gotartowicach — ćwik Buchalik Józef, I D. H. im. A. Mickiewicza w Rybniku — H. O. Jasny Karol.

f) Różne:

Komendantem Złotu w Krynicy, Drużyn Śl. Chor. Harc. będących pod opieką Rodziny Kolejowej — phm. Twardela Paweł.

3. Zwolnienia.

Zwalniam:

b) w Hufcach.

1. Dotychczasowy skład Komendy Hufca Harcerzy w Siemianowicach.

d) w Drużynach.

1. drużynowych: XIII D. H. im. Henryka Sienkiewicza w Gotartowicach — phm. Fröhlich Roman, I D. H. im. K. Miarki w Żorach — hm. Dr. Drobny Wł., IV D. H. im. H. Dąbrowskiego w Nowej Wsi — phm. Chowański Emil.

2. p. o. drużynowych: I D. H. Zawiszy-Czarnego w Nowej Wsi — H. O. Niedziela H., I D. H. im. A. Mickiewicza w Rybniku — dh Sitko A.

10. Przyznanie stopni.

Na podstawie przeprowadzonych prób oraz protokołów przyznaje stopnie:

1. Harcerza Rzeczypospolitej: — phm. Hnida Alojzy (członek K. Hufca w Tychach).

2. Harcerza Orlego: — ćwik Urbanek Herbert (czł. Kręgu St-har. przy Sem. Duch. w Krakowie), ćwik Plomiński Zdzisław (Kom. Hufca w Katowicach), ćwik Babczyński Helmut (czł. D. H. im. ks. Bandarskiego w Katowicach).
3. Ćwika: — wyw. Herman Wilhelm, wyw. Wrona Wilhelm (obaj czł. Kręgu St-harc. przy Sem. Duch. w Krakowie).
4. Modzika i Wywiadowcy (jednocześnie) — kand. Nawa Karol (członek Kręgu St-harc. przy Sem. Duch. w Krakowie).

11a. Odprawa Komendantów Obozów.

Zarządzam dwudniową odprawę Komendantów kursów, obozów i kolonii, która będzie przeprowadzona według poniższego programu:

PROGRAM:

4 czerwca 1938 r.

Organizacja obozów pokazowych (Kolonii zuch., obozu harcerskiego, biwaku żeglarskiego, kolarskiego, biwaku obozu wędrownego)
godz. 18 Przyjazd uczestników odprawy
godz. 20 Ognisko.

5 czerwca 1938 r.

godz. 6 Pobudka
Mycie i porządkowanie
Śniadanie
Udział w nabożeństwie
godz. 10-13 Odprawy w grupach:
Zuchowej — prowadzi phm. Mikula
Obozy drużyn — prow. hm. Marszałek
Obozy drużyn węd. — prow. hm. Niederliński
Obozy kolarskie prow. — vacat
Obozy żeglarskie — prow. phm. Morgała
Komendanci kursów — prow. hm. Pułkowiec
godz. 13-15 Przerwa obiadowa
„ 15-16 Zajęcie metodyczne w grupach
„ 16-19.30 Ćwiczenia praktyczne połowe
„ 19.30-20 Wieczera
„ 20-22 Ognisko (Gawędę wygłosi — Druh Komendant Chorągwi).

6 czerwca 1938 r.

godz. 6 Jak w dniu poprzednim
Zajęcie ogólne:
„ 10-11 Pokaz i zwiedzenie obozów
„ 11-12 Wytyczne akcji letniej
„ 12-13 Zagadnienia gospodarki obozowej — phm. Krzysztofczyk
Przerwa obiadowa
„ 13-15 Higiena obozowa — hm. Stawarski
„ 15-16 Społeczna służba obozów — hm. Marszałek
Zakończenie odprawy
„ 15-16 Odprawa wizytatorów obozów i kolonii.

Kierownicy poszczególnych grup przygotowują odpowiednie programy szczegółowe dla swoich grup i przeprowadzą ćwiczenia praktyczne względnie metodyczne.

Odprawa odbędzie się w Rudolowicach. — Uczestnicy otrzymają zniżki kolejowe. Apropozycję przeprowadzą Druhowie Hufcowi dla uczestników z poszczegól-

nych terenów. Strój i ekwipunek, jak na dwudniową wycieczkę. Drużynę Służbową wystawi Hufiec Pszczyna.

11b. Wykaz uczestników kursu spadochronowego.

Główna Kwatera Harcerzy zatwierdziła teoretyczny kurs sportu spadochronowego w zakresie I-go stopnia przeprowadzony dla Hufca Harcerzy w Bielsku przez dh Puchajdę Tadeusza oraz podaje wykaz harcerzy, którzy kurs ukończyli:

1. H. R. Grygiel Tadeusz
2. H. O. Sikierzyński Walter
3. ćwik Grygiel Witold
4. „ Curzydło Józef
5. „ Tomalik Robert
6. „ Przybylik Stefan
7. „ Popiołek Jan
8. „ Matzner Franciszek
9. wyw. Lasota Stanisław
10. „ Michałek Bogusław
11. „ Loza Zbigniew
12. młodzik Gajkowski Waldemar
13. „ Faliński Zdzisław
14. „ Rosner Edward
15. „ Bilan Józef
16. „ Szafarczyk Stanisław
17. „ Gawlas Julian
18. „ Kluz Adam
19. „ Pryszcz Stanisław
20. „ Gruszko Jerzy
21. „ Lasota Tadeusz
22. „ Sroka Józef
23. „ Gawlas Bronisław
24. „ Gajda Tadeusz
25. „ Koczur Stanisław
26. „ Jędrzyk Seweryn
27. och. Pawlas Paweł
28. „ Feikis Józef
29. „ Jankowski Stanisław
30. „ Brak Adam

11c. Chorągwianny turniej szachowy.

W dniu 27 marca br. w lokalu Kom. Chor. przeprowadzony został turniej szachowy, w którym wzięło udział 10 zawodników z pośród harcerzy Chorągwi Śl. Ostateczne wyniki przedstawiają się następująco:

1. Kostka Konrad	hufiec Janów	pkt. 6
2. Mżyk Rafał	„ Brzeziny	„ 5
3. Moj Augustyn	„ Siemianowice	„ 3½
4. Guzowski Wład.	„ Katowice	„ 3
5. Pyka Ludwik	„ Świętochłowice	„ 2
6. Hodalski Rudolf	„ Nowy Bytom	„ 2
7. Karczewski Rudolf	„ Nowy Bytom	„ 2
8. Brol Paweł	„ Tarn. Góry	„ 1½
9. Potempa Edward	„ Brzeziny	„ 1
10. Głodek Alf.	„ Janów	„ 0

I miejsce, oraz tytuł Indywidualnego Mistrza Szachowego Śl. Chorągwi Harcerzy na rok 1938 — zdobył dh Kostka Konrad z Janowa.

II miejsce, oraz tytuł Indywidualnego Wice-Mistrza Szachowego Śl. Chorągwi Harcerzy na rok 1938 — zdobył dh Mżyk Rafał z Brzeziny.

Zdobywcy 3-ch pierwszych miejsc otrzymali poza tym nagrody książkowe.

11d. Klasyfikacja drużyn.

Klasyfikacja drużyn za I. rok Trzyletn. Wyścigu Pracy

Zgodnie z Instrukcją o Trzyletnim Wyścigu Pracy, podaję do ogólnej wiadomości ocenę drużyn za I-szy rok tegoż wyścigu. Dla przypomnienia informuję, że drużyna, która za swą pracę w ciągu ub. r. od hufcowego

uzyskała więcej niż 800 pktów — otrzymuje tytuł Drużyny — **Czołowej**

za uzyskanie więcej niż 600 „ — „ „ „ — **Przodującej**

za „ „ „ 350 „ — „ „ „ — **Pracującej**

za „ „ mniej „ 350 „ — „ „ „ — **Na błędnym tropie**

W Y K A Z

Nr	H u f i e c	D r u ż y n a	Miejscowość	Ocena (klasyfikacja)
1	Bielsko	II. D. H. im. Poniatowskiego	Bielsko	Przodująca
2		I. „ „ Kościuszki	„	
3		III. „ „ Puławskiego	„	
4		I. „ „ Londzina	Jasienica	
5		I. „ „ Skorupki	Komorowice	
6		I. „ „ Dreszera	Leszczyny	
7		I. „ „ Kościuszki	Mikuszowice	Na błędnym tropie
8		I. „ „ Londzina	Dziedzice	
9		I. „ „ Pierackiego	„	
10		I. „ „ Stalmacha	Czechowice	
11		I. „ „ Żwirki	„	
12		I. „ „ Mickiewicza	Strumień	
13		I. „ „ Drużyna Żegl.	Dziedzice	
14		IV. „ „ Zaw. Czarnego	Bielsko	
15		V. „ „ Żółkiewskiego	„	
16		Zawiązek	Chybie	niekwalifikowana
17		„	Stare Bielsko	
18		„	Zarzecze	
19		„ przy gimnazjum niem.	Bielsko	
	Bytków	wszystkie drużyny		Na błędnym tropie
1	Brzeziny Śl.	II. D. H.	Piekary Śl.	Przodująca
2		I. „	Brzeziny Śl.	„
3		I. „	Dąbrówka Wielka	„
4		I. „	Piekary Śl.	Pracująca
5		III. „	„	„
6		IV. „	„	„
7		I. „	Brzozowice-Kamień	„
8		II. „	Brzeziny Śl.	„
9		I. „	Kamień	Na błędnym tropie
10		III. „	Brzeziny Śl.	„ „ „
	Cieszyn	wszystkie drużyny		Na błędnym tropie
1	Chorzów	IX. D. H. Stalmacha	Chorzów	Czołowa
2		XXI. „ Kochanowskiego		
3		XIII. „ Rogozińskiego		
4		VII. „ Ligonja		
5		I. „ Chrobrego		
6		X. „ Sobieskiego		Przodująca
7		XX. „ Chodkiewicza		
8		XIX. „ Pierackiego		
9		II. „ Zawiszy Czarnego		
10		VI. „ Kościuszki		
11		XVIII. „ Sowińskiego		
12		XI. „ Bandurskiego		
13		III. „ Czachowskiego		
14		IV. „ Dąbrowskiego		
15		XVII. „ Żółkiewskiego		Pracująca

Nr	H u f i e c	D r u ż y n a	Miejscowość	Ocena (klasyfikacja)
16	Chorzów	XII. D. H. im. Beniowskiego	Chorzów	Pracująca
17		VIII. " " Miarki		
18		XIV. " " Puławskiego		
19		XVI. " " Reja		Na błędnym tropie
20		V. " " Czarnieckiego		
21		XV. " " Łukasińskiego		
Imielin W Wyścigu Pracy nie brał udziału				
1	Katowice	V. D. H. im. Staszycy	Katowice	Czołowa
2		I. " " Chrobrego		Przodująca
3		II. " " Kościuszki		
4		VIII. " " Sienkiewicza		
5		IX. " " Kościuszki		
6		XIII. " " Kościuszki		
7		XVIII. " " Zawiszy Czarnego		Pracująca
8		III. " " Chodkiewicza		
9		IV. " " Poniatowskiego		
10		VI. " " Zawiszy Czarnego		
11		VII. " " Bandurskiego		
12		X. " " Puławskiego		
13		XI. " " Sobieskiego		
14		XII. " " Żółkiewskiego		
15		XIV. " " Jana Opolskiego		
16		XV. " " Lisa Kuli		
17		XVIII. " " Czarnieckiego		
18		XIX. " " St. Batorego		
19		XX. " " Lisa Kuli		Na błędnym tropie
20		XVI. " " Puławskiego (zaw.)		
1	Knurów	D. H. im. Dąbrowskiego	Knurów	Czołowa
2		" " Kościuszki	Leszczyny	Przodująca
3		" " Puławskiego	Przyszowice	"
4		" " Kościuszki	Wilcza	"
5		" " Kościuszki	Czerwionka	Pracująca
6		" " Staszycy	Czuchów	"
7		" " Żółkiewskiego	Dębieńsko	"
8		" " Jagiełły	Szczygłowice	"
9		" " Czarnieckiego	Gierałtowice	Na błędnym tropie
Lubliniec W Wyścigu Pracy nie brał udziału				
1	Mikołów	D. H. im. Tarkowskiego	Gostyń	Przodująca
2		" " Stalmacha	Łaziska	
3		I. " " Poniatowskiego	Mikołów	
4		III. " " Miarki	"	
5		IV. " " Dąbrowskiego	"	
6		" " B. Chrobrego	Orzesze	Pracująca
7		" " Miarki	Piotrowice	
8		" " Zawiszy Czarnego	Łaziska Śr.	
9		II. " " Kościuszki	Mikołów	
10		" " Żwirki	Ochojec	
11		" " Kościuszki	Orzesze	
12		" " Małkowskiego	Piotrowice	
13		" " Kościuszki	Wry	
14		" " Ligonía	Zawiść	
15		" " Batorego	"	Na błędnym tropie
16		" " Czarnieckiego	Ornontowice	
17		" " Skargi	Mokre	

Nr	H u f i e c	D r u ż y n a	Miejscowość	Ocena (kasyfikacja)
1	Mysłowice	I. D. H. im. Żółkiewskiego	Nikisz	Czołowa
2		I. " " Głowackiego	Janów	
3		I. " " Traugutta	Giszowiec	
4		IV. " " Miarki	Mysłowice	
5		I. " " Poniatowskiego	Brzezinka	Przodująca
6		II. " " Jagiełły	Szopienice	"
7		VI. " " B. Chrobrego	Mysłowice	Pracująca
8		VII. " " bez imienia	"	"
9		V. " " Kościuszki	"	"
10		I. " " Poniatowskiego	"	Na błędnym tropie
11		III. " " Sobieskiego	"	" " "
12		I. " " Kościuszki	Szopienice	Niekasyfikowana
13		III. " " Sobieskiego	"	"
14		IV. " " Chrobrego	"	"
15		V. " " Poniatowskiego	"	"
1	Nowa Wieś	I. D. H. im. Lisa Kuli	Bielszowice	Przodująca
2		IV. " " —	Nowa Wieś	"
3		II. " " Kościuszki	Kochłowice	"
4		I. " " —	Kończyce	Pracująca
5		II. " " Mielęckiego	Bielszowice	"
6		I. " " —	Nowa Wieś	"
7		I. " " Sobieskiego	Halemba	Na błędnym tropie
8		II. " " Zana	Pawłów	
9		I. " " Kościuszki	Kochłowice	
10		I. " " —	Bykowina	
11		II. " " —	Nowa Wieś	
1	Nowy Bytom	III. D. H. im. Puławskiego	Ruda Śl.	Przodująca
2		V. " " W. Janasa	"	"
3		I. " " Niedurnego	Nowy Bytom	Pracująca
4		II. " " Kościuszki	" "	
5		III. " " Damrota	" "	
6		I. " " Jana	Chebbie	
7		I. " " Słowackiego	Ruda Śl.	
8		II. " " Kościuszki	"	
9		IV. " " Żwirki	"	
1	Pszczyna	IV. D. H. im. Żeglarska	Pszczyna	Przodująca
2		" " Dąbrowskiego		Pracująca
3		" " Kościuszki		
4		" " Tarkowskiego		
5		" " Rogozińskiego		Na błędnym tropie
6		" " Żółkiewskiego		
7		" " Traugutta		
8		" " Sobieskiego		
1	Rybnik	XIII. D. H. im. Sienkiewicza	Gotartowice	Przodująca
2		XVII. " " Chodkiewicza	Boguszowice	Pracująca
3		IV. " " Sienkiewicza	Rybnik	
4		XI. " " Żwirki	Wielopole	
5		V. " " Traugutta	Rybnik	
6		III. " " Żółkiewskiego	"	
7		X. " " Kościuszki	Niedobczyce	
8		XX. " " Małkowskiego	Rybnik	
9		IX. " " Kościuszki	Chwałowice	
10		I. " " Mickiewicza	Rybnik	
11		II. " " Zawiszy Czarnego	"	
12		VII. " " " "	"	
13		VI. " " Rostka	"	

11 e) Sprawy starszych chłopców

1. Druhowie hufcowi, którzy nie mają jeszcze referentów starszych chłopców, powołują niezwłocznie do Komendy Hufca odpowiednich instruktorów, interesujących się tym zagadnieniem. Nazwiska i adresy przesać do dnia 20 V 1938 r. do Komendy Chorągwi (ref. st. chl.).

2. Druhowie drużynowi wydzielą do końca maja wszystkich chłopców w wieku 15/16 lat z szeregów drużyny, a stworzą z nich samodzielne zastępy, oparte o własny program pracy.

3. Zastępowi samodzielnych zastępów zgłoszą bezzwłocznie swoje zastępy na kartach rejestracyjnych (które otrzymać można w Kom. Hufca) w Kom. Chor. (ref. st. chl.).

4. Plan wędrówek zastępów Starszych Chłopców:

- a) w czasie od 22—29 V. b. r. jedno- wzgl. dwudniowa wędrówka krajoznawczo-społeczna; (cel: zbiór pieśni, podań, zwyczajów ludowych i t. d.),
- b) w czasie 5 i 6 VI. b. r. dwudniowa wędrówka turystyczna (cel: przez pola i lasy w nieznane) — najlepszy opis do prasy,
- c) w czasie od 26 VI. do 3 VII. b. r. wędrówka sportowa wzgl. naukowa.
cel; 1) zdobycie nowej sprawności harcerskiej,
2) zdobycie materiałów geologicznych, historycznych itd.
- d) w czasie od 15 do 30 VII. b. r. wędrówka — zjazd starszych chłopców całej Chorągwi Śl. — wzdłuż Śląska (program jej będzie podany osobno).

12. Unieważnienie.

Unieważniam:

- 1. książeczkę służbową (bez numeru) zagubioną

przez młdz. Koloskę Tadeusza czł. IV D. H. im. H. Sienkiewicza w Rybniku.

2. krzyż harcerski Nr 145 seria CIX, zgubiony przez druha Deptę Jerzego, członka II D. H. im. T. Kościuszki w Rudzie Śl.

13 Różne.

Za pamięć i łaskawie nadesłane pod moim adresem oraz Komendy Chorągwi życzenia „Wielkanocne“ — składam Wszystkim tą drogą serdeczne podziękowania.

2. Akcja letnia Harcerskiego Uniwersytetu Wiejskiego.

Ponownie zwracam uwagę druhom hufcowym oraz drużynowym, że Uniwersytet Wiejski przy Ośrodku Harcerskim w Górkach Wielkich urządza dwa kursy dla drużynowych wiejskich: pierwszy od 15. V. — 4. VI. 1938 r. i drugi od 6. VI. — 25 VI. 1938 r.

Oplata za 3 tygodniowy pobyt na kursie wynosi 10 zł.

Zgłoszenia kierować wprost do Ośrodka Harcerskiego (zob. okólnik Kom. Śl. Chor. Harc. z dnia 25 marca 1938 r., pkt. 1).

14. Sprostowania.

1. W rozk. Kom. Śl. Chor. Harc. I.9 z dn. 10 kwietnia 1938 r. w części **Mianowania** d 2 zamiast I D. H. im. Nikodema Niedurnego w Świerklanach Górnych — winno być IV D. H. itd.

C Z U W A J !

Komendant Śl. Chor. Harc.

(—) Dr Bielec Józef
harc mistrz

OKÓLNİK KOMENDANTA ŚLĄSKIEJ CHORĄGWI HARCERZY L. 17

z dnia 10 maja 1938 r.

W sprawach turystyki.**1. Kurs wysokogórski w Tatrach.**

Celem podniesienia turystyki wysokogórskiej Komenda Śląskiej Chorągwi Harcerzy organizuje w dniach od 1—10 sierpnia br. kurs dla kierowników obozów wędrownych w Tatrach. Szczegóły podano w okólniku I. 13, z dnia 28. II. 1938 r.

Zgłoszenia, które wpłyną po terminie nie będą uwzględnione.

2. Nalepki P. T. T. dla harcerzy.

P. T. T. postanowiło rozszerzyć ulgi przysługujące młodzieży harcerskiej także dla instruktorów i starszych harcerzy. Nalepki w cenie 70 gr. są do nabycia w wydziale obozów i turystyki Komendy Chorągwi. Zasady współpracy Z. H. P. i P. T. T. omawia list okólny G.K.H. I. 32, z dnia 16 maja 1936 r.

3. Punkty noclegowe i wycieczkowe.

W związku z nadchodzącą akcją wycieczkową — Komendy Hufców, które do chwili obecnej nie zorganizowały

wały punktów noclegowych winny się tą sprawą usilnie zająć. Wydział obozów i turystyki może wypożyczyć na ten cel sienniki, którymi dysponuje (100 sztuk). O nowych punktach noclegowych należy zawiadomić Komendę Chorągwi Harcerzy. W sprawie punktów noclegowych na terenach innych Chorągwi, wydział obozów i turystyki udzieli informacji.

4. Wycieczka do Częstochowy.

Komenda Chorągwi Harcerzy Zagłębia Dąbrowskiego organizuje w dniu 22 maja br. wycieczkę do Częstochowy, z okazji 25 lecia Harcerstwa Ziemi Częstochowskiej. Zachęcamy do wzięcia udziału w koncentracji. Szczegóły podamy bezpośrednio jednostkom, zamierzającym wziąć udział w wycieczce.

5. Zjazd starszych harcerzy Śląskiej Chorągwi Harcerzy.

Tegoroczny zjazd starszych harcerzy naszej chorągwi odbędzie się w dniach 25—26 czerwca b. r. w Błachówce koło Radzionkowa. Ideą przewodnią zjazdu będą zagadnienia gospodarcze. Wszyscy instruktorzy i starsi

harcerze winni wziąć udział w zlocie. Szczegóły ukażą się w biuletynie starszych harcerzy.

6. Złot Słowiański w Jugosławii.

Komunikuję, że projektowany w miesiącu lipcu br. Złot Skautów Jugosłowiańskich w Jugosławii, na który miała również wyjechać wyprawa harcerzy polskich — nie odbędzie się. Natomiast przewidziana

jest wycieczka dwutygodniowa w drugiej połowie lipca, lub w pierwszej połowie sierpnia 1938 r.

Koszt wycieczki około 220 zł.

Szczegóły w tej sprawie podam dodatkowo.

CZUWAJ!

Kier. Wydz. Obozów i Turystyki
(—) *Fus Leon*
harc mistrz

Komendant Śl. Ch. H.
(—) *Dr Bielec Józef*
harc mistrz

OKÓLNİK KOMENDANTA ŚLĄSKIEJ CHORĄGWI HARCERZY L. 18

z dnia 10 maja 1938 r.

W sprawie akcji letniej.

1. Wytyczne ogólne.

Wszystkie jednostki organizacyjne uwzględnią w programach tegorocznej akcji obozowej: a) pogłębienie życia ideowego, b) służbę społeczną, c) wychowanie fizyczne, d) krajoznawstwo i przyrodoznawstwo. Wytyczne dot. wychowania fizycznego, krajoznawstwa, przyrodoznawstwa — otrzymają jednostki organizujące akcję letnią z Komendy Chorągwi.

2. Terminarz raportów.

G. K. H. listem okólnym l. 55 z dnia 3 listopada 1937 r. zmieniła nazwę „raport przedobozowy” na „meldunek przedobozowy” i ustaliła następujące terminy składania meldunków przedobozowych:

- A. Gromady zuchów, drużyny harcerzy, drużyny starszych chłopców i kręgi starszoharcerskie w akcji obozowej i kursowej letniej do dnia 15 maja 1938 r.
- B. Komendy hufców harcerzy wysyłają meldunek z tych imprez obozowych, które same organizują oraz części organizacyjne meldunków wszystkich podległych sobie jednostek organizacyjnych do Komendy Chorągwi Harcerzy do dnia 25 maja br. Meldunek przedobozowy (druk G. K. H. l. 5/1937-2) jest jednakowy dla wszystkich jednostek organizacyjnych.

Komendy Hufców wyślą odpowiednie zapotrzebowanie ilościowe meldunków do Komendy Chorągwi.

3. Zezwolenie na organizację imprez letnich.

W roku bieżącym nie może odbyć się żadna impreza obozowa bez pisemnego zezwolenia Komendy Chorągwi.

Druhowie Hufcowi odpowiedzialni są za dopilnowanie zarządzenia w terenie.

4. Pomoc finansowa.

W sprawie pomocy finansowej jak i w naturze należy zwracać się do Powiatowych Komitetów Pomocy Dzieciom Młodzieży, przedstawiając dane dot. akcji obozowej z roku ubiegłego, jak również program akcji letniej na rok 1938. Należy dążyć, aby w skład komitetów wyszli przedstawiciele harcerstwa dobrze zorientowani w naszej akcji obozowej.

5. Znajomość przepisów i literatury.

Komendanci kursów i obozów, oraz kierownicy kolumny obowiązani są dokładnie się zapoznać z „Przepisami obowiązującymi kolonie zuchowe, kolonie, obozy stałe i wędrownie drużyn”. (Wiadomości Urzędowe nr. 6,

czerwiec 1936 r.) Z listem okólnym G. K. H., L. 16 z dnia 10 marca 1938 r. (Wiad. Urzęd. nr. 3, marzec 1938 r.) oraz „Mały podręcznik obozowania” inż. Trylskiego Zbigniewa.

6. Książeczki służbowe i legitymacje w. f. i p. w.

Wszyscy harcerze wyjeżdżający na obozy drużyn muszą posiadać wypełnione i potwierdzone książeczki harcerskie oraz legitymacje w. f. i p. w., które wystawia Komenda Hufców.

7. Komisje prób i sprawności harcerskich.

Komendy kursów i obozów podadzą do dnia 26. V. 1938 r. do zatwierdzenia skład komisji prób i sprawności według obowiązującej instrukcji (patrz „Próby Harcerskie” i „Sprawności Harcerskie”).

8. Kalendarz przygotowań przedobozowych.

- A) Ustalić listę uczestników obozu, oraz zebrać opłaty za pokwitowaniem.
- B) Ubezpieczyć wszystkich uczestników (warunki ubezpieczenia oraz potrzebne druki nadesła G. K. H.).
- C) Zaprowadzić częściowo księgi obozowe.
- D) Ustalić skład komendy obozu.
- E) Przeglądać ekwipunek osobisty uczestników.
- F) Uzupełnić, spisać i zapakować sprzęt drużyny.
- G) Postarać się w komendzie hufca o zniżki kolejowe (zaświadczenia na przejazd ulgowy), ustalić rozkład jazdy, zamówić noclegi i posiłki.
- H) Zakupić hurtownie towary do gospodarstwa obozowego w firmach polskich - chrześcijańskich.
- I) Zorganizować zebranie K. P. H. informując o akcji obozowej.
- J) Przeprowadzić badanie lekarskie uczestników obozu.
- K) Wysłać kwatermistrza na teren obozu.

9. Przebywanie osób obcych na obozach.

Należy dążyć starań, aby na obozach prócz opiekuna obozu nie przebywały obce osoby. Odwiedziny członków K. P. H. powinny być zorganizowane w taki sposób, aby nie utrudniały toku normalnej pracy obozowej.

10) Przechowywanie pieniędzy.

Pieniądze Komendy obozu winny być złożone w P. K. O. (instrukcję na żądanie wydaje P. K. O.). Uczestnicy obozu nie powinni mieć przy sobie gotówki; jeżeli zachodzi konieczność, winni zawiadomić o posiadaniu większej gotówki Komendę obozu.

Nr	H u f i e c	D r u ż y n a	Miejscowość	Ocena (klasyfikacja)
1	Wodzisław	I. D. H. im. Kościuszki	Obszary	Czołowa
2		II. „ „ Jagielly	Biertułtowy	„
3		XI. „ „ Żwirki	Czyżowice	Przodująca
4		IX. „ „ Poniatowskiego	Kop. Ema	„
5		III. „ „ „	Wodzisław	Pracująca
6		VII. „ „ Żółkiewskiego	Markłowice	„
7		XII. „ „ Sobieskiego	Moszczenica	„
8		XIV. „ „ „	Mszana	„
9		XV. „ „ Żwirki	Gołkowice	„
10		XIII. „ „ Sobieskiego	Radlin D.	„
11		XVI. „ „ Chrobrego	„ G.	„
12		V. „ „ Puławskiego	Głożyny	Na błędnym tropie
1	Żory	D. H. im. Chrobrego	Bzie Górne	Czołowa
2		„ „ Sobieskiego	Warszowice	Przodująca
3		„ „ Miarki	Żory	Pracująca
4		„ „ Żwirki	„	„
5		„ „ Jaronia	Świerklany G.	„
6		„ „ Mickiewicza	Pawłowice	„
7		„ „ Skorupki	Żory	„

Z E S T A W I E N I E

H U F I E C		D R U Ż Y N				
		czołowych	przodujących	pracujących	na błędnym tropie	nieklasyfikow.
		%	%	%	%	%
Bielsko	19	— (—)	1 (5,3)	— (—)	12 (62,7)	6 (32,0)
Brzeziny	10	— (—)	3 (30,0)	5 (50,0)	2 (20,0)	— (—)
Bytków	4	— (—)	— (—)	— (—)	4 (100,0)	— (—)
Chorzów	21	3 (13,3)	9 (43,3)	7 (34,4)	2 (9,0)	— (—)
Cieszyn	7	— (—)	— (—)	— (—)	7 (100,0)	— (—)
Imielin	9	— (—)	— (—)	— (—)	— (—)	9 (100,0)
Katowice	20	1 (5,0)	6 (30,0)	11 (55,0)	2 (10,0)	— (—)
Knurów	9	1 (11,1)	3 (33,4)	4 (44,4)	1 (11,1)	— (—)
Lubliniec	16	— (—)	— (—)	— (—)	— (—)	16 (100,0)
Mikołów	17	— (—)	7 (41,1)	7 (41,1)	3 (17,8)	— (—)
Mysłowice	15	4 (26,3)	2 (13,2)	3 (21,0)	2 (13,2)	4 (26,3)
Nowa Wieś	11	— (—)	3 (27,3)	3 (27,3)	5 (45,4)	— (—)
Nowy Bytom	9	— (—)	2 (22,2)	7 (77,8)	— (—)	— (—)
Pszczyna	8	— (—)	1 (12,5)	5 (62,5)	2 (12,5)	— (—)
Rybnik	16	— (—)	1 (6,0)	13 (80,0)	2 (14,0)	— (—)
Rydułtowy	5	1 (20,0)	— (—)	2 (40,0)	2 (40,0)	— (—)
Siemianowice	7	— (—)	1 (14,5)	5 (71,0)	1 (14,5)	— (—)
Świętochłowice	11	3 (27,2)	4 (36,3)	— (—)	3 (27,2)	1 (9,3)
Tychy	8	1 (11,5)	4 (50,0)	3 (37,5)	— (—)	— (—)
Wodzisław	12	2 (15,0)	2 (15,0)	7 (63,0)	1 (7,0)	— (—)
Żory	7	1 (14,3)	1 (14,3)	5 (71,4)	— (—)	— (—)
	241	17 (7,1)	50 (20,7)	87 (36,1)	51 (20,9)	36 (15,2)

Nr	H u f i e c	D r u ż y n a	Miejscowość	Ocena (klasyfikacja)
14	Rybnik	XIV. D. H. im. Kościuszki	Jankowice	Pracująca
15		XV. „ „ Kościuszki	Niewiadom	Na błędnym tropie
16		VIII. „ „ Rejtana	Rybnik	„ „ „
1	Rydułtowy	II. D. H.	Rydułtowy	Czołowa
2		VI. „	Piece	Pracująca
3		VII. „	Pszów	„
4		IV. „	Krzyżkowice	Na błędnym tropie
5		I. „	Rydułtowy	„ „ „
1	Siemianowice	I. D. H. im. Staszycza	Siemianowice	Przodująca
2		III. „ „ Kościuszki		Pracująca
3		IV. „ „ Piramowicza		„
4		II. „ „ Poniatowskiego		„
5		V. „ „ Sowińskiego		„
6		VI. „ „ Mickiewicza		„
7		VII. „ „ Sobieskiego		Na błędnym tropie
1	Świętochłowice	I. D. H. im. Mickiewicza	Lipiny	Czołowa
2		I. „ „ Kościuszki	Chropaczów	„
3		I. „ „ Kościuszki	Orzegów	„
4		I. „ „ Czarnieckiego	Łagiewniki	Przodująca
5		I. „ „ Poniatowskiego	Huta Hubertus	„
6		II. „ „ Kościuszki	Wielkie Hajduki	„
7		I. „ „ Poniatowskiego	„ „	„
8		I. „ „ Niedurnego	Świętochłowice	Na błędnym tropie
9		I. „ „ Żeromskiego	Godula	„ „ „
10		III. „ „ Żwirki i Wigury	Wielkie Hajduki	„ „ „
11		I. „ „ Poniatowskiego	Zgoda	Nieklassyfikowana
1	Tarn. Góry	I. D. H. im.	Tarnowskie Góry	Czołowa
2		IV. „ „	Czarna Huta	„
3		VIII. „ „	Sucha Góra	„
4		VII. „ „	Strzybnica	Przodująca
5		V. „ „	Radzionków	
6		VI. „ „	„	
7		IX. „ „	Tarnowskie Góry	
8		X. „ „	Bobrowniki	
9		„ „	Boruszowice	Przodująca
10		III. „ „	Tarnowskie Góry	
11		XI. „ „	Lasowice	
12		XII. „ „	Kozłowa Góra	
13		XIII. „ „	Miasteczko	
14		— „ „	Repty Nowe	Na błędnym tropie
15		— „ „	Świerklaniec II.	
16		— „ „	Radzionków	
17		— „ „	Rybna	
18		— „ „	Opatowice	„ „ „
19		— „ „	Świerklaniec I.	„ „ „
1	Tychy	D. H. im. Kościuszki	Murcki	Czołowa
2		„ „ Lisa-Kuli	„	Przodująca
3		„ „ Orlicz-Dreszera	Cielmice	„
4		„ „ Kościuszki	Jaroszowice	„
5		„ „ Małkowskiego	Wartogłowice	„
6		„ „ Poniatowskiego	Paprocka Piła	Pracująca
7		„ „ Chrobrego	Tychy	„
8		„ „ Żwirki i Wigury	Kop. Boera	„

11) Meldunki przybycia do obozu (druk G. H. K. L. 19/1937).

Meldunki te należy wysłać na drugi dzień po przybyciu na teren obozu. Meldunki należy uzupełnić podaniem dokładnego terminu wyjazdu na obóz, oraz dla obozów wędrownych — wyszczególnieniem punktów postojowych i czasu postoju.

12) Metryki terenów obozowych.

Wszystkie jednostki organizacyjne obowiązane są do szczegółowego wypełnienia metryk terenów obozowych i przysłania ich do Komendy Chorągwi. Nie nadesłanie metryki terenu obozowego będzie brane pod uwagę przy klasyfikacji obozów. Zakończenie konkursu na najpiękniejszy teren obozowy Śląskiej Chorągwi Harcerzy ustalono na dzień 15. IX. 1938 r.

13) Opiekunowie obozów.

W razie niepełnoletności komendanta obozu, z drugą winien wyjechać na obóz opiekun (z ramienia szkoły, K. P. H. itd.). Obowiązki opiekunów:

- Opiekun pomaga w przygotowaniach obozowych na terenie szkoły i K. P. H.
- Opiekun przebywa stale na obozie i bierze udział we wszystkich przejawach życia obozowego.
- Na terenie obozu obowiązuje opiekuna prawo harcerskie (abstynencja).
- Opiekun jest odpowiedzialny przed władzami harcerskimi i instytucją z ramienia której opie-

kuje się obozem za bezpieczeństwo i zdrowie chłopców, gospodarstwo i kasę obozową.

- Opiekun pomaga w realizacji programu obozu.
- Opiekun zwraca się do chłopców za pośrednictwem komendanta obozu.
- Opiekun reprezentuje wraz z komendantem obozu, obóz wobec władz i społeczeństwa.
- Opiekun sprawdza likwidację spraw obozowych i wydaje opinię o obozie oraz zna instrukcję dotyczące obozowania.

14) Prowadzenie ksiąg obozowych.

Księgi obozowe winny być prowadzone starannie i bieżąco. Zaległości w prowadzeniu ksiąg obozowych będą karalne. Wszyscy dostawcy, jak również właściciel terenu obozowego winni podpisać oświadczenia przy ostatecznej likwidacji rachunków, iż z tytułu dostaw i świadczeń nie roszczą sobie żadnych pretensji do komendy obozu ani do władz Z. H. P.

15) Likwidacje obozów.

Likwidacja kursów i obozów winna być przygotowana w ostatnich dniach trwania obozu. Książki obozowe należy przedłożyć komendom hufców wraz z raportem poobozowym w przeciągu dni 15 od chwili ukończenia obozu.

C z u w a g i !

Kier. Wydz. Oboz. i Turyst.: Komendant Śl. Chor. Harc.:
(—) *Fus Leon*, (—) *Dr. Bielec Józef*,
harc. mistrz. harc. mistrz.

Wskazówki metodyczne i organizacyjne.

I. Do Wodzów.

Wodzu, zastanów się nad przytoczoną tu myślą:

„W każdym kroku, w każdym calu życia drużyny doszukać się trzeba czynnika wychowawczego, współpracy rozłożonej równomiernie, niepozwalającej na próżniactwo nikomu, nieprzeciążającej zbyt wielu, przy równoczesnej nieczynności drugich“. (Gawędy z drużynowym — Pawełek)

A jakżeś jest u ciebie w drużynie czy Kręgu ???

Czy nie możnaby tam zmienić coś na lepsze ?

Czyżbyś był tak kiepskim organizatorem, że z własnej tylko winy ciągniesz za innych ?

Kar.

II. Na oku . . .

Każdy statek wypływający na morze musi mieć to oko. Dniem i nocą stoi na dziobie człowiek, który bez ustanku ogarnia wzrokiem horyzont, wyszukując wszystko co na nim można zobaczyć i meldując o tym na rufę — na mostek kapitański. Tyle dla tych co nie interesują się morzem i jego sprawami nie rozumieliby tego tytułu (oby takich Polaków już nie było!).

Na oku spraw drużyn wodnych pełni służbę Wydział Żeglarski (W. Ż.) w Komendzie Chorągwi. Ogarnia

on całość pracy swoich jednostek i stara się o nadanie kursu na fordewind tej pracy, pomaga w lawirowaniu wśród przeszkód.

1. Zamierzenia Wydziału Żeglarskiego.

Od chwili objęcia obowiązków pilota przez niżej podpisanego, praca poszła w trzech kierunkach:

- instruowania pracy w jednostkach istniejących;
- zakładania jednostek wodnych w środowiskach mających ku temu warunki;
- szkolenia kierowników pracy wodnej.

Punkt 1 i 2 realizuje się przez osobisty kontakt pilota z terenem, co odbywa się przez wyjazdy w teren i konferencje wodne a obecnie i za pośrednictwem działu „Na oku“ — dalej, przez pomoc w organizowaniu nowych jednostek wodnych w środowiskach o odpowiednich warunkach. Punkt 3 urzeczywistnia się przez wysyłkę odpowiednio przygotowanych druhów na przeszkolenie kursowe do ośrodków żeglarskich i umożliwianie zdobycia stopnia wiosłarza. W. Ż. czyni starania koło powstania własnego Ośrodka Żeglarskiego Chorągwi. Do tego dochodzi jeszcze praca „zimowa“, w ramach której specjalną uwagę zwróci się na konserwację i budowę taboru i na modelarstwo wodne.

Tak w zarysach wygląda praca W. Ż. okresie bieżącym. Ze szczegółami spotkają się, lub spotkali się już druhowie w trakcie realizowania tych wytycznych.

2. Nasze jednostki.

Obecnie na terenie naszej chorągwi pracuje 5 drużyn wodnych (nie żeglarskich!) i to: w Pszczynie (kandydat na żeglarską), w Czechowicach, w Nowym Bieruniu, w Górze (h. Pszczyński), w Leszczynach (h. Bielski) i 6 zastępów wodnych: w Nikiszowcu, Chorzowie I, Chebziu, Małej Dąbrowce i ostatnio nowo zarejestrowane zastępy w Tarnowskich Górach i Katowicach. Widzimy, że nawet w warunkach wodnych nie bardzo korzystnych można pracę wodną prowadzić (lecz tylko w zastępie!). A Śląsk ma dużo ośrodków, gdzie pracę wodną można byłoby z powodzeniem kontynuować. A dlaczego drużyny nie wykorzystują takich możliwości pracy w zastępach chłopców starszych?

Co robić — chcąc zacząć robotę wodną w zastępie? czy w drużynie? — Donieść o tym do W. Ż. — pilot natychmiast przyjedzie, zbada warunki i udzieli wszelkich wskazówek.

3. Żeglarska akcja szkoleniowa w b. r.

W roku bieżącym odbędą się następujące kursa żeglarskie:

1. nad Naroczą, w Centralnym Ośrodku Żeglarskim — na stopień żeglarza i sternika jachtowej żeglugi śródlądowej,
2. w Gdyni — kursy: szalupowy i przybrzeżny na jachtach,
3. rejs na s/j „Zawisza Czarny“.

Dla harcerzy niemających żadnego wyszkolenia żeglarskiego dostępne są kursy Chorągwi Wielkopolskiej (na Kiekrzu) i Poleskiej (w Horodyszczach).

Wszelkich bliższych informacji udzieli Pilot Chorągwi.

4. Zawody kajakowe o mistrzostwo Chorągwi.

W dniu 19 czerwca 1938 r. odbędą się II Zawody Kajakowe o mistrzostwo Chorągwi. Dnia 18 czerwca br. odbędzie się próba na stopień wioslarza i ewentl. żeglarza. Obie imprezy odbędą się na Wiśle w Nowym Bieruniu.

Czy rozpoczęliście już trening i przygotowania?

Pilot Chorągwi:
(—) *Morgała Władysław*, phm.
żeglarz morski

III. A. Zagadnienie starszych chłopców.

Jednym z centralnych zagadnień dzisiejszego harcerstwa jest problem **starszych chłopców** w drużynie. Coraz wyraźniej obok zuchów, harcerzy, starszych harcerzy organizuje się czwarta kolumna harcerstwa: **starsi chłopcy**.

Znany jest drużynowym fakt, że w okresie 15/16 lat chłopcy w drużynie czują się źle, programy dotychczasowe im nie odpowiadają, a mały konflikt z zastępowym powoduje masową ucieczkę „Starszych chłopców” do innych organizacji, gdzie znajdują pole do wyżycia się wśród rówieśników.

Lekceważenie tych momentów, oraz mała wnikliwość drużynowych w drażliwą psychikę starszych chłopców, powodowały powstanie katastrofalnej luki w szeregach harcerskich.

Doceniając wagę tego zagadnienia drugi rok „wyścigu pracy” władze harcerskie poświęciły starszym chłopcom.

B. Sylwetka starszego chłopca.

Najbardziej charakterystyczne cechy, po których drużynowy może poznać starszych chłopców.

- a) Zmiany zewnętrzne: chłopak rozrósł się i zmężniał, głos nabrał odcienia męskiego, pojawia się zarost.
- b) W zachowaniu dużo ciekawych momentów: Opuszcza zbiórki harcerskie, bo go już nie interesują (dziecinne), względnie akurat w tym samym czasie wypada „randka”. Sprawy uczuciowe stają się aktualnym tematem pogadarek z rówieśnikami. Dotychczasowa krnąbrność w stosunku do przełożonych zamienia się w upór oraz krytykę ich postępowania. Obraża się na tych, co go jak „dziecko” traktują. Chcę być starszym, pracować poważnie, jak dorośli, z pewnym konkretnym celem, oraz chce widzieć wynik swych poczynąń.
- c) Zmiany wewnętrzne. Zaczyna badać siebie: powstają różne wątpliwości, z których rodzi się niepokój, a nawet chwilowe zniechęcenie. Szuka więc osób „autorytetów”, nie dla adoracji ich wielkości, ale dla poufnych zwierzeń, celem usłyszenia słów pociechy i oceny. Zaobserwować też można pęd do badania, przemyślenia i przedyskutowania zjawisk otaczającego świata, celem wyrobienia sobie własnego światopoglądu.
- d) W stosunku do innych objawia niechęć zrzeszania się. Szuka natomiast przyjaciela zwierzeń lub kilku przyjaciół, z którymi tworzy dobrany zespół. Są typy, odczuwające pewien kompleks niższości, które lubią zupełną samotność. U wszystkich obserwujemy wielkie zainteresowanie dziewczętami.

C. Zasady organizacyjne.

Z drużyny harcerzy winni być wyodrębnieni:

- 1) chłopcy o wyżej wspomnianych właściwościach w wieku 15/16 lat (decyduje drużynowy),
- 2) wszyscy funkcyjni (oprócz zastępowych i wódców). Do nich dochodzą nie-harcerze, którym praca w zastępach starszych chłopców w tym wieku odpowiada.

W zastępach samodzielnych przebywa młodzież do 19/21 lat, to znaczy aż do ukończenia szkoły średniej, względnie uzyskania zawodu.

Praca odbywa się w zastępach samodzielnych (programowo). Dwa zastępy tworzą drużynę starszych chłopców (całkowicie samodzielną).

Zastęp składa się z 3—6 ludzi, przyjaciół, gdzie wszyscy spełniają odpowiednie do zainteresowań funkcje (dyrygent, inspektor, gospodarz itd.).

Na czele zastępu stoi wódz (starszy od chłopców, doświadczony i mądry), a do pomocy ma wybranego z pośród chłopców zastępowego.

Mundur: pumpy, do obozu krótkie spodnie (patrz rozk. N.H. I. 14 pkt. 14 z dnia 10. IX. 1937 r. — W. U. nr 8 — wrzesień 1937 r.).

Oznaki i nazwa jeszcze nie ustalone (prawdopodobnie „wędrownik — wędrowcy”).

Stopnie: ćwik, h. o. i h. R.

D. Wytyczne programowe.

Program powinien odpowiadać zainteresowaniom chłopców: wędrówki, służba, specjalności, stopnie i praca nad sobą.

Drużynowy musi umieć wskazać zastępowym jak układać program. Dlatego znajomość literatury i czasopism dla st. chłopców jest nieodzowna.

Literatura:

Sosnowski — Wytyczne programowe

Puciata — Wędrownicy

Kreinet — Zastęp starszych chłopców

Dąbrowski i Kwiatkowski — Jeden trudny rok.

Czasopisma:

„Skaut”

„W kręgu wodzów”

„Biuletyny”.

PROGRAM RZECZOWY:

1. głęboko religijny — orientuje się w zagadnieniach religijnych,

a) gawędy na tematy religijne (Sosnowski)

b) lektura religijna

c) społeczna akcja Kościoła

d) zasady Chrystusowe oparte na ewangelii

e) przeżycia religijne (nabożeństwa itd.)

2. entuzjasta obrony Polski (w. f. i p. w.),

a) sporty i lekko-atletyka

b) higiena

c) harce na stopniu wojskowym (terenoznaw., pionierka)

d) życie na tle przyrody — gry polowe

e) o. p. l. gaz., O. S., P. O. S., żeglarsstwo itd.

3. człowiek o otwartych oczach — na zagadnienie w Polsce i świecie:

a) wędrówki między ludźmi, by poznać życie

b) lektura i referaty niech informują o zdarzeniach w świecie

c) gawędy i dyskusje na tematy gospodarcze, polityczne i społeczne

4. znajdzie swe miejsce w społeczeństwie:

a) pozna siebie,

b) pracuje nad sobą

c) znajdzie swój zawód (fach).

5. gotowość do służby bliźniego (oświatowo-społecznej),

a) świetlica (tańce, inscenizacje, biblioteka itd.)

b) wieczornice i imprezy (relig. skaut. i narodowe)

c) regionalizm

d) współpraca z innymi organizacjami.

U w a g a: Z powyższych wytycznych wódz wybierze to, co uważa, że będzie chłopców interesowało i umieści w terminarzu. Wspólnie z chłopcami opracowany plan omówi a następnie będzie realizował.

E. Uwagi metodyczne:

1. Praca w zastępach starszych chłopców jest zbiorowa, t. zn. wszyscy przygotowują zbórkę i biorą czynny udział w jej przeprowadzeniu, a wódz tylko pracami kieruje.

2. Każda zbórkę poświęcona jest jednemu zagadnieniu: przeplatać technikę ideologia (np. zbórkę dyskusyjną — referatową, techniczno-zawodową, towarzyską, sportową, handlowo-gospodarczą itp.

3. Wędrówki (najistotniejsza praca starszych chłopców). Wędrówka musi mieć cel realny i pożyteczny — powaga pracy — podział pracy. Rodzaje: terenoznawcza, krajoznawcza, sportowa, społeczna, naukowa.

4. harce: jako zastosowanie wiadomości nabytych w drużynie (organizowanie biegu, punkt opatrunkowy, łączność)

5. Specjalizacja zamiast niektórych sprawności: (szofer, ratownik, ludoznawstwo).

6. współpraca z wędrowniczkami (umiarkowanie — nie zawczasie).

7. Obrzędy: przyjęcia, nadania stopnia.

U w a g i: Nawiązać kontakt z referentem starszych chłopców przy hufcu. Upatrzeć miejscowość, gdzie niema drużyny starszych chłopców, przygotować grunt pod jej powstanie. Pracą i służbą dla bliźnich pozyskać miejscowe społeczeństwo. Porozumieć się z instruktorem oświatowym.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Czy posiadasz już w swojej biblioteczkę

Druha Przewodniczącego Z.H.P.

Dr. M. GRAŻYŃSKIEGO

„Z Moich Wędrówek i Przygód”

Są to zajmujące, ilustrowane, opowiadania o górach, wyprawach narciarskich, morzu i lotach nad Polską

C E N A   zł 1,50

Księga Harców

Przewodnik harcerza w życiu, w polu i lesie oraz wśród ludzi. Umiejętności młodzika i wywiadowcy. 61 doskonałych ilustracji. Każdy harcerz znajduje w tej książce niezbędne dla siebie wiadomości.

Cena w oprawie kartonowej — zł 1,50

„   „   płócienną — zł 1,80

Do nabycia w Składnicy Harcerskiej w Katowicach

BIBLIOTECZKA „WODZA ZUCHÓW”

A. Kamiński   „ANTEK CWANIAK”   cena zł 3,50

A. Kamiński   „KSIĄŻKA WODZA ZUCHÓW”   cena zł 5,00

A. Kamiński   „KRĄG RADY”   cena zł 4,00

O. Żawrocki   „GIMNASTYKA ZUCHÓW”   cena zł 0,70

B. Chlebowicz   „ĆWICZENIA PRZYRODNICZE ZUCHÓW”   cena zł 1,00

„SPRAWNOŚCI ZUCHOWE”   cena zł 0,85

„GROMADY ZUCHOWE NA WSI”   cena zł 0,60

Wymienione książki możesz nabyć

w Składnicy Harcerskiej w Katowicach

Wielm. Druh

Opłacono gotówką 70%

Adres dla zwrotów:
Z. H. P. — Katowice, ul. Francuska 12

HARCERKI i HARCERZE

kupujcie

artykuły

sportowe i harcerskie

W
Składnicy
Harcerskiej

SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODP.

Wielki wybór koszul, spodni,
skarpet i pulowerów teni-
sowych stale na składzie

KATOWICE, ULICA FRANCUSKA NR. 12

